



КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 26.2.2007
СОМ(2007) 63 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ПРЕГЛЕД НА ПОСТИГНАТОТО В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА
ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ**

Междинен доклад до Европейския съвет през пролетта на 2007 г.

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ПРЕГЛЕД НА ПОСТИГНАТОТО В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА
ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ**

Междинен доклад до Европейския съвет през пролетта на 2007 г.

(Текст от значение за ЕИП)

В европейските общества протичат драстични промени, отнасящи се до: естеството на работа, съвременните форми на семеен живот, мястото на жените в обществото и социалната мобилност. Променят се ценностите. Обществата стават все по-мултикултурни. Масовото подобряване на материалното състояние разшири хоризонтите и увеличи възможностите за избор в живота, а държавите-членки на Европейския съюз са сред най-богатите в света. Същевременно се появяват нови видове бедност и неравнопоставеност. Нови проблеми влияят върху здравето на европейците като увеличаването на затлъстяването и повишаването на броя на факторите, които засягат умственото здраве.

Глобализацията и демографското състояние са двата основни фактора, формиращи развитието на европейските общества. Те предлагат възможности, но и представляват предизвикателства. Демографските тенденции са към по-дълъг и с по-добро здраве живот, но също така възникват въпроси, като например: новите разходи, свързани със застаряващото общество, равнопоставеността между поколенията, увеличавашото се значение на грижата за децата и балансът между работата и личния живот в съхраняването на семейството, отношенията между поколенията и новите рискове на бедността. Глобализацията, заедно с новите технологии, предлага огромен потенциал за растеж. Въпреки това, за да могат да се възползват от тези възможности и за да се адаптират към изчезването на традиционните индустриални работни места, хората се нуждаят от образование и обучение.

Тези промени представляват предизвикателства пред Европейския съюз. Отворена Европа, основана на свободното движение и свободната търговия, е подпомогнала създаването на работни места и просперитет, от които в крайна сметка зависи благоденствието и по-доброто качество на живот. Въпреки това в последните години стана ясно, че много европейци поставят под въпрос дали нетният ефект от глобализацията, либерализацията и стремежа към по-голяма конкурентноспособност допринася за тяхното благоденствие. За да се разбере по-добре каква е причината за това и за да се изследват динамиката на настоящите социални промени, през 2006 г. Комисията предложи да се направи преглед на постигнатото в областта на социалната действителност, с цел да стартира програма за достъп и възможности, социално измерение, тясно свързано с прегледа на Единния пазар. Европейският съвет подкрепи този подход, като поиска от Комисията да направи преглед на социалната ситуация в Европейския съюз.

В съответствие с искането на Европейския съвет беше подготвен следният междинен доклад, отразяващ прогреса до момента, който ще бъде предаден на заседанието на Европейския съвет през пролетта.

ЦЕЛИ НА ПРЕГЛЕДА НА ПОСТИГНАТОТО В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА ДЕЙТЕВИТЕЛНОСТ

Целта на начинанието за изследване на социалната реалност в Европа е да се изгради консенсус относно общите социални предизвикателства, пред които са изправени европейците. На този етап изцяло отворен остава въпросът за това каква роля трябва да играят политиките на ЕС, ако изобщо трябва да имат такава, за да отговарят на променящата се социална действителност, или как тези политики на ЕС трябва да бъдат адаптирани.

Новият консенсус естествено ще се основава на предишния опит. Европейският съюз винаги е имал „социално измерение“. Договорът от Рим съдържа далновиден ангажимент към равнопоставеността между половете и чл. 13 от Договора от Амстердам предостави на ЕС законодателни правомощия да се бори срещу всички форми на дискриминация. Социалната програма на Съюза, първоначално разработена през 80-те години като социален противовес на създаването на Единния пазар, беше насочена към защитата на заетостта и социалното партньорство. Това позволи да се създадат минимални стандарти за заетост, здраве и сигурност, както и да се гарантират трансграничните права на социално осигуряване за мобилните работници. Съюзът също е изиграл важна роля за засилване на социалното сближаване, борейки се с регионалните неравенства и подпомагайки адаптирането към икономическите промени включително чрез действието на политиката на сближаване и неотдавнашните инициативи като Европейския фонд за приспособяване към глобализацията.

Тези елементи доведоха до подновената Лисабонска стратегия за растеж и заетост, която се концентрира не само върху икономическите резултати и конкурентноспособността, но и върху създаването на по-голямо социално сближаване и на социално измерение на устойчивостта. В рамките на подновената Лисабонска стратегия Европейският съюз се ангажира заедно с държавите-членки – които продължават да упражняват основното правомощие да формират техни собствени политики – да идентифицират съвместно такива подходи, които най-добре да доведат едновременно до основните за визията от Лисабон просперитет и солидарност, и да съдействат за тяхното възприемане. Следователно Лисабонската стратегия е предизвикала съвместни обсъждания на социалните въпроси в най-широк смисъл, включвайки традиционни въпроси като гъвкавостта на пазара на труда, реформата на социалната система, както и теми, свързани с образователната система и системата за обучение.

Много инициативи в миналото в областта на социалната политика бяха предвидени за индустриалното общество, където начинът на работа беше характерен за икономиката на масовото производство, на големите фирми и при високи нива на членство в профсъюзи. Днес в Европа обществото е все повече основано на знанията и ориентирано към услугите. Докато икономическата динамика, подчертаваща възникването на „новата икономика“ в глобализиращия се свят, е получила значително внимание, то социалната ситуация и предизвикателствата в социалната област са по-малко разбрани и анализирани. Не е налице обща диагноза на социалните предизвикателства и как трябва да им бъде отговорено.

Прегледът на постигнатото в областта на социалната действителност цели определянето на диагноза, която да предизвика дебат относно социалната ситуация на Европа и също така ще е част от междинния преглед на програмата за социална политика. Отчита се, че съществуват големи различия, както в рамките на отделните

държавите-членки, така и *между* тях. Въпреки това, са налице общи предизвикателства: демографското състояние, увеличаващите се етнически и културни различия и индивидуализацията на ценностите. Всички държави-членки на ЕС са отворени общества, формирани от глобалните сили на модерния капитализъм и общосветовните културни тенденции. Някои от техните граждани са успели да се възползват от глобализацията, от прехода, както и от социалните и културните тенденции; други са били изключени от икономическите промени и индустриалното реструктуриране и смятат, че техните традиционни общности, ценности и начин на живот са заплашени.

ОТВОРЕНА ДИСКУСИЯ

Комисията започва широка консултация относно социалните въпроси и предизвикателствата, пред които е изправена Европа. Целта е да се установи диалог с различни групи на интереси, за да се дискутира как се характеризира „социалната действителност“ на Европа. Комисията приема ролята на „слушател“ и няма за цел да тества различни политически варианти.

Тя иска да се запознае със становища относно социалните тенденции, с основните фактори, които предизвикват социалната трансформация в Европа; „благосъстоянието“ и какво допринася за него. Консултацията е подкрепена от съпътстващ документ, подготвен от Бюрото на съветниците по европейска политика, който разглежда общите тенденции и как могат да бъдат оценени социалните промени на основата на критерии за благосъстояние. След това тя се опитва да започне дебат относно някои основни въпроси, които влияят на благосъстоянието като: икономическите възможности, естеството на работа, новите тенденции в семейния живот, бедността и неравнопоставеността, пречките пред доброто здравословно състояние и социалната мобилност, качеството на живот, културното многообразие и *пречките пред интеграцията, престъпността и антисоциалното поведение*. Документът повдига въпроси, за да се стимулира широкообхватна дискусия.

Тя включва организирането на различни събития, изследване на Евробарометър, което ще насочи вниманието си върху въпроси относно благосъстоянието и различни видове консултации, включително чрез интернет: http://ec.europa.eu/citizens_agenda/index_en.htm. Консултацията ще се опита да отрази мнението на широк кръг заинтересовани лица на национално и местно ниво. Представителствата на Европейската комисия в държавите-членки ще вземат участие в това начинание.

СЛЕДВАЩИ ЕТАПИ

Отчитайки резултатите от консултацията, което ще бъде завършена към края на 2007г., Комисията ще изготви доклад. Докладът ще е преглед на променящата се европейска социална действителност, изследвайки социалните тенденции и тяхното отражение, както и набелязвайки основните въпроси и предизвикателства за Европа на всички нива на управление. Той ще открие идеи как най-добре да се стимулират достъпа и възможностите в Европа, както и ще допринесе към междинния преглед на програмата за социална политика.